

Mladík pozoroval starcovo zubožené srdce a dal se do smíchu. „Určitě žertuješ,“ řekl mu. „Porovnej svoje srdce s mým. Moje je dokonalé. Naopak tvé je směs jizev a bolesti.“ „Máš pravdu,“ řekl stařec, „tvoje srdce dokonale září, ale nechtěl bych mít s tebou nic společného. Podívej, každá jizva představuje osobu, které jsem dal všechnu svou lásku. Vytrhl jsem si kus srdce, abych je odevzdal těm, jež miluji. A zároveň mnozí z nich mě obdarovali svým kusem srdce, které jsem umístil do otevřené rány. A jelikož kusy nebyly stejně velké, zůstaly mi nerovnoměrné okraje, z nichž mám radost, protože mi připomínají naši společnou lásku. Někdy se stalo, že jsem dal velký kus svého srdce, ale ta osoba mi na oplátku dala jen malý kus svého. Proto mám v srdci otvory. Dávat lásku znamená riskovat. A přesto mi bolest z otevřených ran připomíná, že je stále miluji, a živí naději, že se možná jednou vrátí a zaplní prázdnotu, kterou v mém srdci nechali. Chápeš tedy, co je skutečně krásné?“

Chlapec zůstal tiše stát. Po tvářích mu stékaly slzy. Přiblížil se ke starci, vytrhl si kus svého krásného a mladého srdce a nabídl mu jej. Stařec jej přijal a položil si jej na své srdce. Zároveň vyňal kus svého starého zuboženého srdce a přikryl jím otevřenou ránu srdce chlapcova. Kus do srdce zapadl, ale ne dokonale. Jelikož nebyly oba kusy stejné, bylo vidět okraje. Mladík si prohlédl své už nedokonalé srdce. Vyzařovalo však větší krásu než předtím, neboť v něm proudila starcova láska.

- Možná má moje srdce nějaké vady. A jsou to...
- Trhliny v mém srdci můžou být znovu vyrovnány...
- Možná rány svého srdce zakrývám ze strachu z...

José Carlos Bermejo – Příběhy pro uzdravení duše

Podobenství o laskavém Slovákovi

Na otázku „Kdo je můj kámoš?“ vyprávěl Ježíš svým učedníkům přibližně toto podobenství: „Kdesi na okraji Teplic se vracel cikán vpodvečer domů. Náhle mu zastoupila cestu skupina skinů, řetězy a nuncáky v rukou. Zbili ho, o všechno ho okradli a polomrtvého ho nechali ležet u cesty. Náhodou tudy projížděl jakýsi farář, ale při představě, že by se i on mohl setkat s bandou skinů, přidal plyn. Po chvíli měl tudy cestu také jakýsi aktivní laik spěchající na jednání o zapojení laiků do pastorače, rozhlédl se kolem sebe, podíval se zděšeně na hodinky a také on rychle přidal plyn.“

Jako třetí se tam objevil také jeden Slovák. Vidí ležet cikána na kraji cesty a říká si: „Volajaky Čehůň!“ a zastavil auto, naložil do něj cikána a odvezl ho na nejbližší „Zimmer frei“ a dal soukromníkovi 50 DM, aby se o něj do rána postaral. Za několik dní, když tudy opět projížděl, zastavil se u soukromníka, aby se přeptal, jestli není třeba něco doplatit.

Posluchači mu na to řekli: „Což je to normální? To byl přece blázen.“ Ježíš jim odpověděl: „To jste přesně vystihli. Oni se totiž ti ‚normální‘ sami zničí svou normálností. A ti, kteří jsou okolím považováni za naprosté blázny, mají již v mém království připravené místo.“

Josef Hes – (Z)Povídáčky

Prameny, odkazy

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Lukáše; Paul-Gerhard Müller – Evangelium sv. Lukáše – Malý stuttgartský komentář; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

15. neděle v mezidobí – cyklus C

14. července 2013

²⁵Jeden znalec Zákona povstal, aby přivedl Ježíše do úzkých, a zeptal se ho: „Mistře, co nám dělat, abych dostal věčný život?“ ²⁶Ježíš mu řekl: „Co je psáno v Zákoně? Jak tam čteš?“ ²⁷On odpověděl: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou silou i celou svou myslí, a svého bližního jako sám sebe.“ ²⁸Řekl mu: „Správně jsi odpověděl. To dělej, a budeš žít.“ ²⁹Ale on se chtěl ospravedlnit, a proto se Ježíše zeptal: „A kdo je můj bližní?“ ³⁰Ježíš se ujal slova a řekl: „Jeden člověk sestupoval z Jeruzaléma do Jericha a octl se mezi lupiči. Ti ho o všechno obrali, zbili, nechali napolo mrtvého a odešli. ³¹Náhodou šel tou cestou nějaký kněz; viděl ho, ale vyhnul se mu. ³²Stejně i jeden levita přišel k tomu místu; viděl ho, ale vyhnul se mu. ³³Ale jeden Samaritán přišel na své cestě k němu, viděl ho a bylo mu ho líto. ³⁴Přistoupil k němu, nalil mu do ran oleje a vína, obvázal je, vysadil ho na svého soumara, dopravil do hostince a staral se o něho. ³⁵Druhého dne vytáhl dva denáry a dal je hostinskému se slovy: ‚Starej se o něho, a co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet.‘ ³⁶Co myslíš, kdo z těch tří se zachoval jako bližní k tomu, který se octl mezi lupiči?“ ³⁷On odpověděl: „Ten, kdo mu prokázal milosrdenství.“ A Ježíš mu řekl: „Jdi a stejně jednej i ty!“

Lk 10,25-37

Úvod k meditaci

Jak často i my hledáme výmluvu? Máme touhu se ze všeho nějak vyvléci. Skutečně, všichni v sobě máme takovou tendenci se ptát jako ten zákoník: A kdo je můj bližní? Pán Ježíš odpovídá jednoznačně: Každý. A aby to upřesnil, říká: Každý, kdo potřebuje pomoc – ten je zvláště bližní. Pán to dokumentuje na tehdejší nejprůkřejší rozporu: Žid a Samaritán. Možná, že často ani my nestojíme před tak ostrým protikladem. Jak však často přemýšlíme my? Ano, každý je bližní, ale ten je méně bližní a ten je více bližní. A co určuje tuto škálu méně-více? Náš osobní vztah libosti, sympatie?

Buďme více upřímní a dejme Pánu své myšlenky dotýkající se vztahů. Kolik je v těchto myšlenkách zahanbujících! Jak se od některých bližních v mysli odvracíme. Kolik máme nechuti a odporu! Jaké pocity nepříně! Kolik je to přímo štítivých myšlenek! Nezahanbují nás někdy nevěřící? Kolik obětavých nevěřících přijelo pomáhat při povodních? A co křesťané?

Pán ukazuje nezbytnost pomoci oloupenému, raněnému a bezmocnému. Tou nejmenší bídou je být oloupený o peníze; ležet jen tak fyzicky potlučený. Kolik je kolem nás lidí duchovně přepadených, ožebračených o milost, v ranách hříchů?

Ježíšovi nestačí jen správná zákoníkova odpověď. Po zákoníkovi žádá nejen správný úsudek, ale aby šel a jednal podobně. Nezůstávejme jen u správných úsudků: To je krásné, vznešené a svaté. **Láska je ve skutcích, ne ve slovech.**

1. čtení:
Dt 30,10-14

2. čtení:
Kol 1,15-20

Evangelium:
Lk 10,25-37

Srovnání:

Mt 22,34-40;

Mk 12,28-34;

²⁵Lk 18,18;

²⁷Dt 6,4-5;

Lv 19,18;

Řím 13,9;

Gal 5,14;

Jak 2,8;

²⁸Lv 18,5;

Lk 18,20;

³³Lk 9,51-53;

Jan 4,9

Výklad biblického textu

Kontext: Instrukce učedníkům pokračují podobstvím o milosrdném Samaritánovi, které pochází z Lukášova vlastního zdroje. Podobství, které se patrně tradovalo samostatně, Lukáš uvodil otázkou zákoníka.

v. 25: *věčný život* – Věčný život je pro učitele Zákona snažným přáním. Je přesvědčen, že pro jeho dosažení musí něco učinit, že mu nespadne jednoduše do klína.

v. 27: Prikázání milovat Boha je částí modlitby *Slyš, Izraeli*, kterou vyslovuje každý zbožný Izraelita dvakrát denně.

v. 29: *můj bližní* – Zákoník chtěl pravděpodobně dokázat praktickou neuskutečnitelnost prikázání, protože teoreticky lze sotva definovat, kdo ještě spadá pod kategorii můj bližní a kdo ne. Proto Ježíš neodpovídá vymezením pojmu, ale podobstvím.

v. 30: *sestupoval z Jeruzaléma do Jericha* – Cesta z Jeruzaléma (800 m. n. m.) do Jericha (250 m. p. m.) je dlouhá asi 30 km, vede pouští a byla až do minulého století velmi nebezpečná, neboť na ní stále hrozila možnost přepadení od lupičů. Dostat se do jejich rukou v této oblasti a pak zůstat ležet napolo mrtvý znamenalo dostat se do krajní nouze.

v. 31: *nějaký kněz; viděl ho, ale vyhnul se mu* – Jednání kněze by bylo možné vysvětlit prikázáním o kultické čistotě – v 21. kapitole Třetí knihy Mojžíšovy (Lv 21,1-4) je přísně zakázáno dotýkat se mrtvého, který nepochází bezprostředně z jeho přibuzenstva. Událost měla zdůraznit nelidskost dodržování některých předpisů v případě ohrožení života.

v. 32: *jeden levita* – Pro levitu neplatí kněžský předpis. Kdyby se dotknul mrtvého, byl by nečistý pouze po sedm dní (Nm 19,10-13.16). Poněvadž se však nachází na cestě z Jeruzaléma do Jericha, nemusí zřejmě v krátké době nastoupit do chrámové služby. Z tohoto důvodu se na něho nevztahoval žádný z předpisů Zákona, podle kterého by měl přejít kolem „polomrtvého“, aniž by mu poskytl pomoc.

K tématu

Proč již nežijeme sami sobě

Jaká úloha v procesu vedoucím od sebelásky k lásce k Bohu náleží nám? Máme Duchu napomáhat, spolupracovat s milostí prostřednictvím naší svobody. Musíme se vykořenit ze sebe a zakořenit v Bohu. Mnoho stromů mívá hlavní kořen, který je nejsilnější a vystupuje z kmene přímo dolů. Dokud neočistíme všechno kolem a nepřiložíme sekeru k hlavnímu kořenu, strom se nehne, ani kdybychom osekali všechny vedlejší kořeny: nikdo jej neporazí. Takový hlavní kořen má i strom našeho života: je jím sebeláska. Dokud se jej nezbavíme, nemůžeme přejít od starého člověka k novému, od života podle těla k životu podle ducha. A to v nás činí, jak jsme viděli, Duch Svätý; svým vlastním úsilím nedokážeme ozdravující působení Ducha nahradit, můžeme mu však napomáhat.

Pavel tento program líčí jako přechod od života „sobě“ k životu „pro Pána“. A za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal (2 Kor 5,15).

Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo z nás sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu (Řím 14,7-8).

Je to jakási koperníkovská revoluce: středem již není Země neboli „já“ a Slunce neboli Bůh nekrouží kolem mě jako můj satelit a služebník, ale přesně naopak. Duch Svätý nám byl dán

proto, abychom již nežili sobě, ale Pánu! Toto Utěšitelovo dílo je korunou všech ostatních. V jedné nové eucharistické modlitbě (IV. eucharistická modlitba) se při epiklezi kněz modlí:

„A abychom už nežili sami sobě, ale žili pro něho, tvého Krista, pro nás ukřižovaného a vzkříšeného, poslal jako svůj první dar těm, kdo uvěřili, tvého svatého Ducha; a ten dále koná ve světě jeho dílo, všechno naplňuje a posvěcuje.“

Abychom k tomuto působení Ducha svatého v nás mohli přispívat, musíme především dokázat odlišit a poznat „touhu“ nebo pohnutky pocházející ze sebelásky čili od „těla“, od těch, které pocházejí z lásky k Bohu čili od „Ducha“:

„Přirozenost se přičiňuje o svůj prospěch [...].

Milost však spíše přihlíží [...] k tomu, co prospívá druhým [...].

Přirozenost miluje zahálku a tělesný odpočinek.

Milost se ráda chápe práce.

Přirozenost se domáhá věcí vzácných a krásných.

Milost si libuje ve věcech prostých a nepatrných.

Přirozenost si hned stěžuje na nedostatek a obtížnost.

Milost statečně snáší nouzi.

Přirozenost dbá jen o sebe; za sebe bojuje a mluví.

Milost však všechno obrací k Bohu.“ (*Čtyři knihy o následování Krista*)

Ještě se rozhodneme, že již nebudeme žít sami sobě (neboli pro svou slávu, ve svůj prospěch, pro potvrzení své vlastní osoby), vyjde nám milost Ducha vstříc tisíci způsoby. Jakmile se naskytne příležitost k vítězství nad sebeláskou, pomáhá nám ji poznat; uděluje nám nepopsatelnou touhu to učinit, radost, jakmile to vykonáme, a naopak nám dává pocítit zármutek a zklamání, když to vykonat odmítneme nebo když hledáme všemožné výmluvy, jak se z toho vykroutit.

Pomáhá nám také nereagovat a neomlouvat se hned, jak uslyšíme výtku, kritiku nebo tvrdé slovo, což je neúčinnější prostředek k pokoření sebelásky. Snažit se porazit svou sebelásku sami, bez pomoci zvenčí, by bylo stejné jako snažit se sami sobě odstranit nádor. Duch Svätý nás vede i ke změnám v seznamu našich přátel: umožňuje nám vážit si opravdových přátel a dobrodinců, postavit na přední místa ty, které většinou ponecháváme na okraji svého osobního světa.

Raniero Cantalamessa – Zpěv Ducha

Nejkrásnější srdce

Mladý muž se jednou postavil do středu obce a začal vykřikovat, že má nejkrásnější srdce z celého kraje. Shromáždil se kolem něj velký zástup lidí. Obdivovali jeho srdce a dosvědčili, že je skutečně dokonalé, bez jediné skvrny či škrábnutí. Všichni se shodli, že se jedná o nejhezčí srdce, jaké kdy viděli. Mladík cítil jejich obdivné pohledy, dmul se pýchou a s ještě větší vervou je ujišťoval, že v celém širém okolí nenajdou krásnější srdce. Vtom se k němu přiblížil starý muž a řekl: „Proč to říkáš, vždyť ve skutečnosti tvoje srdce není tak hezké jako moje.“ Všichni se překvapeně podívali na starcovo srdce a spatřili, že sice mohutně bije, ale jinak je pokryté jizvami. Některá místa dokonce chyběla a překrývaly je jiné kusy, jež tam ale pořádně nepadly, neboť okraje byly nepravidelné. Dokonce uviděli otvory zejíící po velkých kusech. Lidé zůstali zaraženě stát a mysleli si: „Jak můžete tvrdit, že má nejkrásnější srdce?“

Další texty v týdnu

Po: Ex 1,8-14.22; Mt 10,34-11,1

Út: Ex 2,1-15a; Mt 11,20-24

St: Ex 3,1-6.9-12; Mt 11,25-27

Čt: Ex 3,13-20; Mt 11,28-30

Pá: Ex 11,10-12,14; Mt 12,1-8

So: Ex 12,37-42; Mt 12,14-21